

ایمونوبیولوژی وبا

عبدالرضا اسماعیل زاده *

خلاصه:

اپیدمی‌های گسترده کلرا در سالهای ۱۸۰۰ و اوایل ۱۹۰۰ اتفاق افتاده است و بیبریو وبای کلاسیک در اوایل ۱۹۶۰ شیوع پیدا کرد در حالیکه بیوتیپ التور در سال ۱۹۰۵ کشف شد و در اواخر ۱۹۶۰ شیوع پیدا کرد و موجب بیماری همه گیر در آسیا، خاورمیانه و آفریقا گردید. کلرا در هندوستان، آسیای جنوب شرقی و افغانستان بصورت آندمیک در آمده است. از این مراکز، بیماری بوسیله راههای دریائی - تجاری و مهاجرت به نقاط دیگر منتقل می‌شود. انتقال بیماری بوسیله افرادی صورت می‌گیرد که در مرحله اول بیماری هستند و یا اصولاً بشکل خفیف بیماری مبتلا می‌باشند. تماس فرد به فرد و یا آب و غذای آلوده و بالاخره مگس آخرین مرحله انتقال را انجام می‌دهد. کنترل بیماری بستگی تام به آموزش و بهبود شرایط بهداشتی دارد. مخصوصاً مسایل بهداشتی در رابطه با آب و غذا در درجه اول اهمیت قرار دارند. افراد بیمار را باید از دیگران مجزا نمود، مدفوع آنان باید کاملاً ضد عفونی شود و موارد تماس آنان مورد پیگیری قرار گیرد. واکسیناسیون پی در پی بوسیله سوسپانسیون میکروبی غلیظ باکتری، DNA، نو ترکیب باکتریائی و عصاره لیپوپلی ساکاریدی باکتری موجب حفاظت کوتاه مدت و محدود (معمولاً ۶ ماه) می‌گردد.

ایمونیزاسیون در موارد مسافرت به کشورها و مناطق آندمیک جهت حفاظت کوتاه مدت توصیه می‌شود هر چند که مصرف واکسن وبا تحت شرایط خاص و با اجازه مراجع ذیصلاح صورت می‌گیرد. نظر به اهمیت بیماری وبا در این مقاله جنبه‌های ایمونوبیولوژی بیماری شامل بیولوژی باکتری مولد وبا، اساس مولکولی و خصوصیات آنتی ژنیک توکسین، مکانیسم عمل سم، پاتوژنز، ایمونیزاسیون و واکسنهای ضد وبا بحث می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: کلرا، ایمونوبیولوژی، پاتوژنز بیماری، خواص آنتی ژنیک، واکسنهای ضد وبا

مقدمه:

بر اساس شواهد تاریخی، هیچ حادثه‌ای هولناک‌تر از وبا نبوده است. هفت پاندمی بزرگ از سال ۱۸۱۷ اتفاق افتاده است و موجب مرگ و میر هزاران نفر در نقاط مختلف دنیا شده است. (۱۱) هفتمین پاندمی از سال ۱۹۶۱ در آسیا شروع گردیده و همچنان ادامه دارد، ولی

این بار مولد بیماری ویبریوکلره کلاسیک نبود بلکه ویبریوکلره بیوتیپ التور بود که از آسیا به آفریقا، اروپا و اقیانوسیه گسترش یافت (۱۱) در سال ۱۹۹۱ یک پاندمی (جهانگیری) وبا از پرو آغاز شد و به بسیاری از کشورهای

* کارشناس ارشد ایمونولوژی، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان زنجان.